

FOGVA TARTÁS ÉS VISSZATÉRÉS

Hontalanok védelme az önkényes fogva tartástól

[Mi a kérdés?](#)

[Mit tehetek frontvonalbeli menekültügyi dolgozóként?](#)

[Milyen változásokra van szükség szakpolitikai szinten?](#)

[További háttér-információ a kérdésről és további források](#)

MI A KÉRDÉS?

A hontalanság megállapításának és a hontalanok védelmének elmulasztása **jogellenes fogva tartáshoz** és más **súlyos emberi jogi jogsértésekhez** vezethet.

- **Fogva tartás befogadási összefüggésben:** A hontalan menekülteket néha hosszabb időszakokra tarthatják befogadó központokban az állampolgárságuk körüli bizonytalanság miatt, esetenként fogva tartva vagy jogellenes megszorításokkal korlátozva őket szabad mozgásukban, megsértve az átdolgozott [Befogadási feltételekről szóló irányelv](#) és más jogszabályok normáit.
- **Fogva tartás kitoloncolás céljából:** Azoknál a hontalanoknál, akiknek hontalanságát nem állapították meg, fennáll annak kockázata, hogy jogellenesen fogva tartják őket hosszú és ismétlődő időszakokra kitoloncolás céljából, még akkor is, ha nem képesek visszatérni a származási országba vagy korábbi tartózkodási helyre, mert nem állampolgárok.
- **Visszaküldés:** Azoktól a hontalan menekültektől egyes országokból, mint például Irak, Szíria, vagy Etiópia, akiknek a hontalanságát nem állapították meg a menekült státuszt meghatározó eljárásban, egy fegyveres konfliktus befejeződésekor visszavonhatják (megszüntethetik) a menekült státuszt, és ezt követően szembesülhetnek annak kockázatával, hogy fogva tartják őket és/vagy arra kényszerítik őket, hogy visszatérjenek a korábbi lakóhelyük szerinti országba (befogadás esetén), ahol súlyos megkülönböztetéssel és/vagy üldöztetéssel kell szembenéznük.

MIT TEHETEK FRONTVONALBELI MENEKÜLTÜGYI DOLGOZÓKÉNT?

A 4 Kulcsszó: Felismerés, Feljegyzés, Átirányítás, és Tudakozódás!

1. Ismerje fel a hontalanságot

Ne feltételezze, hogy mindenki rendelkezik állampolgársággal, vagy hogy minden hontalan tudja magáról, hogy hontalan. Legyen tudatában annak, hogy egyesek az „állampolgárság” alatt inkább etnikai hovatartozást vagy közösségi csoportot értenek, semmint állampolgárságot. Amikor fontolóra veszi, hogy egy személy fogva tartása jogszerű-e vagy az lenne-e, vegye fontolóra, hogy az állampolgárságra vonatkozó kérdéseket és a hontalanság kockázatát megfelelően kezelték-e vizsgálati és/vagy státusz meghatározó eljárások során, illetve hogy rögzítettek-e hontalanságra utaló jeleket, és szükség esetén kutasson tovább. Például:

- A hatóságok a kérelmező hazájában vagy más országban állampolgárnak tekintik-e őt, és van-e joga arra, hogy visszatérjen és megillessék őt az állampolgársággal járó jogok?
- A kérelmező tagja-e olyan csoportnak, amelyet a származási országának kormánya nem ismer el állampolgárokként, mint például a [Kurdok Szíriából vagy Irakból](#) vagy a [Bidoonok Kuvaitból](#)?
- A kérelmező olyan területről érkezett-e, amelyet nem minden ország ismer el államként és/vagy ahol az államiság elismerése nem jár teljes szuverenitással vagy tényleges állampolgársággal abban az államban, például [Palesztina](#) vagy [Nyugat-Szahara](#)?
- Meghiúsultak-e korábbi visszatérési kísérletek, és ez azt jelzi-e, hogy a potenciális visszatérés országa nem tekinti állampolgárának a kérelmezőt?
- Voltak-e korábbi késlekedések vagy nehézségek a kérelmező visszatérését lehetővé tevő úti- vagy személyazonosító okmányok megszerzésében és ez utal-e arra, hogy a potenciális visszatérés országa nem tekinti állampolgárának a kérelmezőt?

További kérdések elérhetőek itt: [Hontalanság Azonosítása: Vizsgálati kérdések.](#)

2. Jegyezze fel a hontalanságot / hontalanság kockázatát

Ha megállapítja, hogy egy személy hontalan lehet a befogadással kapcsolatban, vagy ha a személy hontalannak vallja magát, jegyezze fel ezt a fontos információt az illetőre vonatkozó bármely iraton. Ha egy formanyomtatványon nem szerepelnek mezők ezen információ pontos feljegyzésére, jegyezze fel ezt valahol a formanyomtatványon, hogy legyen feljegyzés, és tájékoztassa az illetőt erről, valamint arról, hogy ez fontos lehet a jövőben. Őrizzen meg másolatokat bármely releváns dokumentumról is a dossziéjában, hogy szükség esetén később elérhetőek legyenek.

Ahol a szabványos formanyomtatványok vagy ellenőrző listák nem tartalmazznak arra hivatott szakaszt ezen információ feljegyzésére, kérje meg az illetékes személyt a szervezetén belül, hogy módosítsa ezeket, módokat adva a hontalanság (annak kockázata) pontos feljegyzésére minden vonatkozó formanyomtatványon.

A menekült státusz megállapításának kontextusában meg kell állapítani, hogy a kérelmező hontalan-e, és hogy ez mit jelent számára. Ha hontalan, ezt egyértelműen fel kell jegyezni minden releváns dokumentációban, hogy a menekült státusz megítélésakor a hontalanságát elismerjék és az illetőt átirányítsák a megfelelő eljáráshoz a hontalanság megállapítására (ha rendelkezésre áll). Ez létfontosságú lesz annak biztosítása érdekében, hogy az illető később ne szembesüljön kitoloncolásra irányuló próbálkozásokkal, ami önkényes fogva tartáshoz vezethet, még akkor is, ha egy későbbi időpontban a legtöbb menekült hazatérhet.

3. Irányítsa az egyéneket szaktanácsadás, támogatás és tájékoztatás megszerzéséhez

Azonosítson olyan szervezeteket, amelyek hontalanságra és állampolgárságra specializálódtak abban az országban, ahol Ön dolgozik, hogy kiderítse, tudnak-e segíteni. Néhány [tagunk](#) esetleg tud segíteni. Töltse le és használja az [útmutatónkat/poszterünket](#) menekültügyi válaszban résztvevők számára és a [rövid útmutatónkat](#) menekültek és

menedékkérők számára. Bizonyos esetekben egy személy hontalanságának megállapításához szaktudás szükséges, ami nyilvánosan nem hozzáférhető, és egy szakértőt kell megbízni, hogy készítsen jelentést annak igazolására, hogy a személy hontalan.

4. Tudakozódjon: a hontalanságról és a fogva tartásról.

Némi további információ szerepel az alábbiakban és jóval több a weboldalainkon (linkek alább). Tudjon meg többet a hontalanságról és a fogva tartásról itt:

- Nézze meg ezt a [rövid videót a hontalanságról és a fogva tartásról \(Senki nem fogja észrevenni\)](#).
- [ENS: Hontalanok védelme az önkényes fogva tartástól](#)
- [UNHCR eszköz a fogva tartott hontalanok azonosítására és védelmére](#)
- [Az Equal Rights Trust \(Egyenlő Jogok Alapítvány\) iránymutatásai hontalanok önkényes fogva tartástól való védelméhez](#)
- [Hontalansági Indexünk](#)

MILYEN VÁLTOZÁSOKRA VAN SZÜKSÉG SZAKPOLITIKAI SZINTEN?

- Javítani az eljárásokat a [hontalanság azonosításához és nyilvántartásba vételéhez](#).
- [Hatékony eljárások bevezetése a hontalanság megállapításához](#), mind önálló eljárásként, mind a menekült státusz meghatározó eljárások keretében.
- **Jogszabályok és iránymutatás javítása** hontalanok önkényes fogva tartásának megelőzése érdekében. Biztosítani kell, hogy a hontalanság releváns ténynek minősül a fogva tartási és kitoloncolási döntésekben, és hogy amennyiben egy személy hontalannak vallja magát, védelem alatt áll a fogva tartástól, ellátják tájékoztatással és jogsegéllyel, átirányítják a hontalanság megállapítására irányuló eljáráshoz, hogy megállapítsák az állampolgárságát, illetve egyéb védelemre való jogosultságát a Hontalan Személyek Jogállásáról szóló 1954. évi Egyezmény értelmében, és kiadnak számára személyazonosítót és alapvető jogokat a szabadon bocsátáskor.
- **Hívja fel a figyelmet** a bevándorlási fogva tartásban és visszaküldésben szereplők körében (ezek közé tartoznak a tisztviselők, bírók, ügyvédek és nem kormányzati szervezetek) a hontalanok sajátos helyzetére és védelmi szükségleteire, és biztosítsa, hogy hozzáféréssel rendelkezzenek a hontalansággal kapcsolatos tájékoztatáshoz és forrásokhoz.

TOVÁBBI HÁTTÉR-INFORMÁCIÓ A KÉRDÉSRŐL ÉS TOVÁBBI FORRÁSOK

A nemzetközi jog megsértése: Egyértelmű nemzetközi és európai jogi normák léteznek, amelyek védik az embereket jogellenes fogva tartástól. Sok esetben ezek országos jogi keretprogramokban fellépő megkülönböztetésben és önkényesség elleni biztosítékokban tükröződnek. Ezeket a biztosítékokat azonban gyakran nem alkalmazzák a hontalanság azonosításának és a hontalanok védelmének elmulasztása miatt.

Ismétlődő és/vagy hosszabb idejű jogellenes fogva tartás: A hontalanság természetéből adódik, hogy igen gyakran egy hontalan számára nincs olyan ország, ahova visszatérhet. Ha nem állapították meg a hontalanságot, és nincs mód a legális európai tartózkodásra, akkor ezek az emberek ismétlődő, meghúzott kitoloncolási kísérleteknek lehetnek kitéve.

Sok országban ez azt is jelentheti, hogy ismétlődő vagy hosszabb idejű fogva tartás időszakait szenvedik el, ami jogellenes, ha kitoloncolás céljából történik, de a kitoloncolás nem azonnali, vagy már nem ésszerű a kitoloncolás lehetősége.

Hontalanság megállapításának hiánya: Sok országban arra hivatott, a hontalanság megállapítására irányuló eljárás (SDP) és/vagy a menekült státusz megállapítására irányuló eljárásokban a hontalanság hathatós megállapításának hiánya hozzájárul ahhoz, hogy a hontalanokat jogellenesen fogva tartják vagy visszaküldik olyan országba, amelynek nem állampolgárai. Néhány országban egyeseket hontalanként azonosítanak, de nem adnak számukra menekült státuszt vagy kiegészítő védelmet (vagy legális tartózkodás más formáját). Előfordulhat, hogy nincs törvényes út számukra arra, hogy rendezzék a státuszukat. A védelem ezen hiányossága miatt az emberek bizonytalanságban rekedhetnek, és esetenként határozatlan ideig fogva tartják őket a kitoloncolás tényleges lehetősége nélkül.

Szerezzen további információt

[Európai Hontalanügyi Hálózat](#)

[Hontalan Utazások](#)

[Hontalansági Index](#)

[UNHCR Hontalanság Felszámolásának weboldala](#)

[Az UNHCR Hontalansági Önképző Modul](#)

[Hontalanügyi és Befogadási Intézet](#)

[Állam nélkül](#)

Végezzen el egy kurzust a [Hontalanügyi és Befogadási Intézetnél](#) vagy a [Melbourne-i Egyetem szervezésében](#).

Európai szervezetek [kapcsolatba léphetnek az ENS-szel](#) képzési lehetőségekkel kapcsolatban. [Ugyancsak feliratkozhat a levelezőlistánkra/hírlevelünkre is](#), követhet minket a közösségi médiában és támogathatja

„A FOGVA TARTÁSBAN A LEGROSSZABB A VÁRAKOZÁS. OLYAN, MINTHA MÁR SEMMIRE NEM LENNE BEFOLYÁSOD, CSAK ÜLSZ ÉS VÁRSZ. VÁRSZ VALAKI MÁSRA, HOGY MEGMONDJA, KI VAGY, ÉS MELYIK AZ ORSZÁGOD.”

~ HONTALAN FÉRFI PAKISZTÁNBÓL, LENGYELORSZÁGI INTERJÚBAN 2015-BEN